

1963 KATEDRA

SRIEČNO
1963!

Po poli, ki se je vila skozi leto, stopamo poslednje korake. Na obrazih nam zori rdečica od rahle utrujenosti, ki jo premagujemo z radostnim nasmehom. Z radostjo in nasmehom, ker je pred nami samo še nekaj korakov do praga, ki je zareza v časul Bela in gladka cesta nas pelje naprej; naši koraki so mehki, obrazi razigrani. Mladost nam polje po žilah, trepetajoče veke se zapirajo za dnevi, ki smo jih odložili v spomin. Pričakovanje se rojeva na toplih valujočih grudih.

Za hip bomo vsi odložili bremena. Dan, ki ga čakamo s tihim zanosom in gorečimi željami, nas združuje. Zapeli bomo, nasmehnili se bomo jutru, ki bo vstalo po tej zanosni noči.

Razposlali smo čestitke. Skrbno, da ne bi pozabili na svet, ki nas obdaja, da bi stkali vezi, ki nas držijo, v prostoru teh dni.

Večer: zbrali se bomo mladi in stari, zbrali se bomo po parič in skupinah, zbrali se bomo po mestih in vaseh...

Zoenela bo pesem, glasba bo opajala noč. Ulice bodo razsvetljene, izložbe razkošne, mi slovesni. Lampiončki nam bodo obrnoli nasmejane obraze, orvež nas bo pogoltnil, da bomo postali zrno pod kamni, ki meljejo človeške usode. Nekdo bo zaklical: POLNOČ!

Vsi bomo grabili srečo, v polmraku iskali dlani, ki božajo in ki gorijo v pričakovanjih.

Sreča! Sreča! Sreča!

Ti beseda boš postala molitev! Sladkobno te bomo nosili v srcih. In jutro! Zima, snežinke, svetli sončni pramen! Z orha, kamor smo prispeli, se je odprlo belo jutro.

Otroci so se spustili po drči.

Kmet se je doignil in odrinil sneg, da bi stopil na pot.

Mladenka je odihnila jutro in prsi so se ji napele.

Po snežnem lazju se je zagnal mladenič na smučeh...

Jutro, kakor tisoč drugih, ljudje, kakor vedno...

Toda čas se je iztekel, zamenjajmo koledarje! Zamenjajmo preteklost za jutrišnji dan, ki bo v naših rokah in poln našega zvonkega smeha!

FRANCI PIBERL, STUDENT II. LETNIKA STROJNEGA ODDELKA VTS.

● Kakšna je tvoja srednješolska izobrazba?
— Dovršil sem gimnazijo, klasični oddelek. V gimnaziji me je najbolj privlačevala matematika, zdi se mi, da zaradi šaha, ki ga igram že vrsto let.

● Kateri izmed izpitov, ki si jih doslej opravljal, so se ti zdeli najtežji?
— Matematika in mehanika.

● Kakšna je tvoja povprečna ocena pri izpitihih?
— Opravi sem devet izpitov, povprečna ocena pa je 9.

● Kakšni občutki te obhajajo pred izpitom?
— Vedno pričakujem, da mogoče ne bo šlo.

● Koliko časa dnevno posvečaš študiju?
— Kadar stojim pred izpitom, tudi po osem do deset ur dnevno.

● Kakšno mnenje imaš o izpitnih rokih, sistemu ocenjevanja in podobno?
— Študijski režim na VTS je v glavnem v redu, samo pri nekaterih predmetih, na primer pri tehničnem risanju, so prerediti izpitni roki, kar povzroča kampanjsko učenje.

● Kaj meniš o skriptnih?
— Po mojem mnenju danes ni več mogoče študirati

brez skript. Kdor pa se zeli specializirati, si pač mora poskrbeti ustrezno literaturo.

● Kakšni so tvoji načrti, ko boš dokončal študij na VTS?
— Druga stopnja v Ljubljani.

● Ali prebiraš »Katedro«?
— Da, žal pa nisem prejel vseh števil. Najraje prebiram šport in študijsko problematiko.

● Kaj meniš o zaposlovanju diplomantov 1. stopnje?
— Za tehnike je v proizvodnji še mnogo prostih mest.

PETRA VALENČAK, 20-LETNA STUDENTKA II. LETNIKA VIŠJE EKONOMSKE KOMERCIJALNE SOLE, SE JE VPISALA NA ODDELEK ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO. VPRAŠAL SEM JO, ZAKAJ.

— Zelo rada bi potovala. Potovala po domovini in po svetu. V službo pa bom šla verjetno v Ljubljano.

● Ali si aktivna v Zvezi študentov, koliko izpitov imaš in kakšna je povprečna ocena?
— V Zvezi študentov nisem aktivna. Imam pa enajst izpitov, povprečno oceno pa osem.

● Kateri je tvoj konjiček?
— Nenavaden. Zbiram namreč slike psov. Tako me je »prijel«. Sama pa ne bom imela psa. Rada bi namreč imela opico.

● Si rada v družbi?
— Zelo. Vedno se zgodi nekaj novega.

● Kaj pa meniš o mladini?
— Lahko bi žvela malo drugače. Preveč pije in razgraja.

● Ali imaš abonma v gledališču?
— V gledališču sem bila te enkrat, toda dovolj, da sem bila razočarana.

● Kaj pričakuješ od mariborskega kulturnega živ-

ljenja!
— Več razgibanosti in več različnosti.

● Katere pevce zabavne glasbe pa imaš najraje?
— Najraje imam Vice Vučkova in Nado Knežević, če bi pa pel Satne Mancini, ne bi šla na koncert.

● Ali si aktiven športnik?
— Ne. Toda želim si, da bi na naših šolah uvedli kot obvezen predmet telesno vzgojo.

● Kaj si pa želiš za Novo leto?
— Za Novo leto si želim gramofon, ki ga bom seveda tudi dobila. Da, da, sem razvajena.

ZELIM SI GRAMOFON

● »ZELO RADA BI POTOVALA ...«

KATEDRA mariborskih študentov
26. decembra 1962
ŠTEVILKA 7
LETNIK III.
Izdaja odbor ZSJ
Glavni in odgovorni urednik:
VLADO GOLOB
● Zapis: I. VAJGL
● Kultura: M. PRAŠNICKI
● Film: V. STUKELJ
A. KOŠAK
● Sport: P. KANCLER
● Dekleta: B. MAISTER
● Humor: S. GRASSELLI
● Srednješolci: F. RUDOLF
Tehnični urednik:
PETER KANCLER

KAKO študiram?

● »Hečno je blo, včasih pa tudi hudičevo trdo.«

Splavi so odpluli ...

Tisoče let že teče Drava. Iz Avstrije skozi Podjuno zavilja neukročena v dolino med Pohorjem in Kozjakom. Tu pa jo nenadoma ustavi sedem jezov. Sedem hidroelektrarn, delo človeških rok, ki so ustavile moč reke. Z graditvijo elektrarne se je tudi končalo obdobje dravskega splavarstva.

Dravska dolina med Dravogradom in Mariborom je bila do druge sve-

tovne vojne eden naših največjih izvoznikov lesa. Vse ogromne količine tega lesa so spravljali izključno na splavih, ki so vozili daleč dol v Srbijo in čisto tudi vse do Črnega morja. Zdaj ne vozijo več. Vsa pristanišča je zalila voda. Stari splavarji so odšli, le tu pa tam se še kak star očanec od kozarčku vina spominja na čase, ko je spravjal les na »flosih« po valovih Drave. Imel sem srečo, da sem zvedel za

pravega splavarja. Poprosil sem ga, da mi nekaj pove o tistih časih.

»Ja, pob, to so bli »cajti«,« se je razživel.

»Hečno je blo, pa včasih tudi hudičevo trdo.«

Prosil sem ga, naj mi pove nekaj o tem, kako so splave delali. Imeli so dve vrsti splavov, navadne in pa tako imenovane »šajke«. Na navadnih splavih so prevažali samo les, na šajkah pa, ki so se razlikovale od splavov potem, da so imele grajene stranice pa tudi sadje, prođ in druge stvari.

»Pa koliko lesa je šlo samo za en tak splav. Tri kubike štiricolskih štukov. Osem delavcev in en mojster so ga v enem dnevu skup naredili.«

Zanimalo me je, kje so splave delali.

»Ja, od Libelit (pri Dravogradu) pa vse dol do Maribora. Ta boljše flose' so pa v Vužnici delali. So bili najbolj trdni od vseh.«

»Povejte še kaj o samem življenju na splavih!«

»Podnevi so vozili, zvečer so pa pristali in prebili noč na bregu. In tako iz dneva v dan. Med znana pristanišča spada tudi mariborski »Lent'« ali Pristan. Se sedaj ima ime od tistih časov. Znane so tudi Ruše. Potem je pa flosarstvo usihalo, ko so zgradili progo na Koroško. Vedno manj splavov in šajk so delali. Se ni več splačalo.«

Stari se je zamislil, jaz pa tudi. Kako jim je kaj bilo pri duši, ko si videl, da gre splavarjenje h koncu? Pomagati si niso mogli. Vendar Koroška proga ni do kraja zatrla »flosarstva« na Dravi. Tudi prva hidrocentrala ga ni. Graditelj Fale so namreč mislili na »flosarje« in so uredili poseben sistem zapornic, da so splavi še vedno lahko vozili skozi. Zadnji udarec splavom je zadala hidroelektrarna Mariborski otok. Z njo se je končalo obdobje splavarstva.

Poslovil sem se od starega splavarja. Smilil se mi je. Star je in

»flosarje!« Samo tu pa tam kak etnolog, ki zbira podatke za kakšno muzejsko zbirko.

Zanimalo me je, če se je še kje ohranil spomin na splavarje in sem se obrnil na žensko, ki je včasih stregla v gostilni, kjer so se splavarji ustajljali.

»Seveda se jih še spominjam,« mi je dejala.

»To so bili veseli fantje. Včasih so ves dan bili mokri, potem pa so vso noč pili in plesali. In kako lepe pesmi so peli.«

(Ob tem sem se spomnil znane pesmi »Splavarstva«.)

Vprašal sem jo, kaj je po njenem mnenju povzročilo propad splavarjenja.

»Ja, nekaj zaradi zgraditve železnice (Maribor-Dravograd) in pa elektrarne. Pa splačalo se ni več. Potem je prišla vojna. Kdo bo v vojni splavaril!«

Zahvalil sem se za odgovore in odšel. Mimogrede sem še povprašal nekega šolarja, če je kaj čul, da so včasih po Dravi vozili splavi. Ta fant ni še nikoli slišal za dravske splavarje. Je pač tako, on živi v duhu časa, ki hlasta za vedno novimi in novimi dogodki. Kaj njega briga, če so pred petdesetimi leti vozili »flose« po Dravi. Kaj njega briga, če jih sedaj ni več.

Počasi sem šel po bregu Drave in premišljeval. O splavih, o splavarjih, o tihih večerih, ko so splavarji utrujeni sedeli ob ognju, premišljeval sem o neusmiljenosti mehanizacije, ki na svoji poti uničuje staro. Ukrotila je Dravo, zgradila železnico in prinesla veliko dobrega človeku. Ljudje, ki so splavarili, so se preusmerili v lesno industrijo. Danes ne plovejo več pod mariborskim mostom. Nič več ni slišati njihovih pesmi. Samo tu pa tam je še kak starček — splavar, ki ga je življenje prehitelo. Samo on še včasih obuja spomine o flosarstvu in v njegovem pripovedovanju je kapljica grenkobe.

Darko Pašek

● ZELELA SEM ŠTIPENDIJO ZA ZEMLJEPIS ...»

ZORA STUPAN JE ŠTUDENTKA II. LETNIKA VIŠJE PRAVNE SOLE IN JE LETOS DOPOLNILA DVAJSET LET.

NA SOLI JE PREDSEDNIK SOCIALNO EKONOMSKE KOMISIJE PRI ZDRUŽENJU ZVEZE ŠTUDENTOV.

● Kako to, da si se odločila za študij prava?

— Zelela sem si štipendijo za zemljepis, vendar je nisem dobila. Vpisala sem se na VPS. Sedaj, ko sem spoznala svoj študij, ne bi zamenjala z nobenim drugim, niti z zemljepisom.

● Kaj ti je tako zelo všeč? — Pomagati človeku. Tudi s tem, da ga obsodiš, pomagaj njemu in drugim. Upam pa, da bodo smrtno obsodbo odpravili. Rada bi namreč postala civilni sodnik.

● Koliko izpitov že imaš in kakšna je povprečna ocena? — Sedaj imam devet izpitov in — zanimivo — povprečna ocena je tudi devet.

● Ali mi lahko poveš, kaj je tvoj konjiček?

— Glasba. Pravzaprav klasična glasba. Hočem nekaj doseči in ker menim, da v glasbi kljub temu, da sem se mnogo let učila violino, ne bi uspela, to je sedaj samo še moj konjiček. Lahko pa tudi povem, da je saksofon moj najljubši instrument in ga najraje poslušam.

● Kam uvrščaš jazz glasbo? — Glasbo razdeljujem na resno in zabavno. Jazz je tudi umetnost, toda ker je to nova naraščajoča umetnost in je ne moremo primerjati ne z resno ali zabavno, ji dajem novo mesto.

● Kakšno mnenje imaš o operi?

— Opera izgublja na pomenu (še posebno v Mariboru),

tako da sem z dramo bolj zadovoljna.

● Kaj pa meniš o gledališkem repertoarju?

— Zelo rada bi gledala kakšna dela iz modernejšega repertoarja, ne pa ta, ki so sedaj pravzaprav zastarela. Vendar menim, da bi modernejši repertoar delal našemu gledališču preglavice.

● Kaj pa meniš o kulturnem življenju v Mariboru nasploh?

— Mrtvilo. Želim si mnogo, mnogo več koncertov resne glasbe, tudi jazz. Oblika naj ne bo toliko važna, žal pa se mladina premalo zanima za kulturo. Zakaj, ne vem.

● Ali je film umetnost?

— Je. ● Kaj si želiš v novem letu? — Ker nadaljujem študij na drugi stopnji, bi rada diplomirala v letu 1963. Verjamem, da bom.

Pomagati človeku

SOBESEDNIK LUKA SUŠAC, ŠTUDENT II. LETNIKA PEDAGOSKE AKADEMIIJE, ODDELEK TEHNIČNEGA POUKA — FIZIKA.

NASLOV NAJINEGA RAZGOVORA MU NI UGAJAL. DA JE PRÉVEC OSEBEN, JE MENIL, VENDAR JE KONČNO PRISTAL, DA MI ODGOVORI NA »PORCIJO«, KI SEM MU JO PRIPRAVIL.

● Na kaj pomisliš zjutraj, ko se zbudiš?

— Če mi sije sonce v oči, pomislim, da bi bilo najugodnejše, ko bi bil mrk.

● Ali skočiš iz postelje takoj, ali poležavaš še kako minuto in si misliš, kako prijetno bi bilo, ko bi ti ne bilo treba vstati?

— Nikoli ne skačem iz postelje. Če se zbudim, poležavam po navadi še kako uro.

● Ali čez dan počneš stvari, ki si si jih zamislil zjutraj?

— Imam beležnico, kamor si vsak dan zapišem stvari, ki jih moram opraviti. Ljubim sistematičnost, seveda mi mnogokrat ne uspe realizacija načrta. Zdi se mi, da pri današnjem tempu življenja planiranje sploh ni več mogoče, vsaj natančno ne.

● Raje pešačiš ali se voziš z avtobusom?

— Stanujem v internatu v Strossmayerjevi ulici in zaradi tega avtobus niti ne pride v poštev. Če pa bi stanoval izven mesta, bi pustil ob strani romantiko in se peljal z avtobusom.

● Na kaj pomisliš, ko srečaš lepo dekle?

— Kritično jo ocenim. Nato pa pomislim, kaj bi bilo ...

● Kakšne vrste filmov gledaš najraje?

— Psihološke, dobre kriminalne in glasbene. V letošnjem letu so mi najbolj ugajali filmi »Živim za tebe« in »Tisoč oči doktorja Mabusae«.

● Ali si pri hranji izbirljen?

— Na žalost sem, toda finančno stanje mi ne dopušta, da bi jedel tisto, kar si želim.

● Ali obstaja formula, po kateri se osvaja dekleta?

— Ne. Dandanes je najbolje, če si odločen; tisti, ki okleva, ne uspe!

● Kdaj hodiš spat?

— Če študiram, ob 24. uri. Včasih celo ob drugi uri zjutraj. Sicer pa hodim spat zgodaj, okoli devetih.

● »NAJPREJ JO KRITIČNO OCENIM, NATO ...«

MOJ DAN

● »MALO ME JE STRAH ...«

MILICA REBERNIK, ŠTUDENTKA III. LETNIKA VSS.

● Ali mnogokrat misliš na službo, ki jo boš opravljala ko boš diplomirala?

— Da. Malo me skrbi, ko pomislim na to, da bom po diplomi morala začeti delati samostojno in odprano delo. V kraju, odkoder dobivam štipendijo, bom verjetno celo sama, zato bo moja odgovornost toliko večja.

● Ali se na šoli moralno

MOJ BODOČI POKLIC

pripravljate na dolžnosti, ki vas čakajo kot bodoče zdravstvene delavce?

— Ves naš pouk je pravzaprav prežet z naukom, da je naš bodoči poklic težak in odgovoren, saj imamo opraviti s človekom, ki je bolan in potrebuje od nas pomoči.

● Ali nameravaš nadaljevati študij?

— Ne. (Ko sem jo povprašal po razlogih, je rahlo zardela.) Iz več razlogov, najvažnejša sta dva: ker prejmem štipendijo in ker se bom poročila.

● Ali je tudi tvoj bodoči sorog stomatolog?

— Ni.

● Kakšen vpliv ima po tvojem mnenju na zakonsko življenje to, da sta mož in žena zaposlena v isti stroki?

— Lahko je koristno, ker se lahko o marsičem posvetujeta. Vendar sem mnenja, da ima človek po službi raje prost čas, v katerem se posveča družini in skratka privatnemu življenju, službo pa pusti

ob strani.

● Kakšen bo torej koncept tvojega dneva, ko boš redno zaposlena?

— Šest ur službe, nato dom in družina.

● Za koliko procentov pade po tvojem mnenju študentova sposobnost za učenje, če ga boli zob?

— Popolnoma. Če mora študirati, in se poskuša skoncentrirati, pade za okrog deset procentov. Zadnje dni pred izpitom pa tudi do 30 procentov. Se moj nasvet — če vas boli zob in morate študirati, pijte turško kavo, ki ste vanjo stisnili limonin sok. Seveda pomagajo tudi tablete proti bolečinam.

● Kakšno je tvoje mnenje o možnostih zaposlitve diplomantov VSS?

— Stomatologov je v Mariboru trenutno še premalo. Postavlja pa se vprašanje premanjbnega števila ambulant, zlasti na terenu.

● Kaj pričakuješ od silvestrovanja?

— Na silvestrovanju napravim kratko bilanco preteklega leta. Zame je bilo letošnje kar uspešno, za vnaprej pa si želim čimprej diplomirati. Silvestrovala bom kar doma.

● Kakšno mnenje imaš o mariborskem nočnem življenju?

— Nočnega življenja v pravi smislu te besede (bar, kavarna ...) ne poznam.

● Kakšno mariborsko športno društvo te je pritegnilo?

— Veslaški klub Branki. ● Kje je po tvojem v Mariboru najboljša hrana?

— Odkar sem v Mariboru, sem se hranil pri Rdečem križu, Abonentu in v internatu SKS. Najboljše je bilo v Rdečem križu, zaradi »repete«.

● Kaj si želiš v novem letu?

— Da pravočasno diplomiram.

»Moja želja — (diploma)«

Mesto, kjer študiram

MILOSLAV MAKSIC, SLUŠATELJ II. LETNIKA VAŠ — SADJARSKO VINOGRADNIŠKI ODSEK. DOMA IZ ŠUMADIJE.

● Česa pogrešaš v Mariboru?

— Dobro stanovanje.

● Kje bi silvestroval, če ti denar ne bi bil problem?

— Nekje v kavarni. To bi mi bilo prvič, da bi lahko praznoval Novo leto v kavarni.

● V katerem mariborskem predelu bi najraje stanoval?

— V blokkih, v bližini Trga revolucije.

- 1) »Letošnji sneg nas je s svojim zgodnjim
 2) prihodom presenetil.« Ta stavek – včasih kot
 3) gola ugotovitev, drugič kot opravičilo – smo
 4) v zadnjem času že nekajkrat slišali in
 5) brali. Res je tako! Letošnji sneg je presenetil
 6) vse, mnoge neprijetno, druge pa zopet pri-
 7) jetno. Med temi zadnjimi smo smučarji in
 8) sploh vsi prijatelji belega športa.

Naše Pohorje ima prekrasna smučišča, primerna za vsako smučarsko znanje. Ima tudi (skoraj) vse zimsko-sportne objekte, za katerimi smo toliko vzdihovali oziroma še vzdihujejo naši tekmovalci, funkcionarji in trenerji, zlasti kadar hočejo opravičiti slabe uspehe na tekmovanjih v tujini. Letos je na Pohorju tudi dovolj snega. Kljub temu pa na Pohorju ni toliko smučarjev, kot bi jih lahko bilo in kot bi jih pravzaprav moralo biti. Ali je temu vzrok slaba propaganda? Ali je vzrok morda v dosedanjih slabih »snežnih letinah«, ko se za tistih borih nekaj dni smuke ni splačalo kupovati drage opreme? Če je tako, potem bo v bodoče, seveda, če bo le dovolj snega, na Pohorju vedno več smučarjev. In ne bo dolgo, ko bomo Mariborčani stopili na sam vrh slovenskega in jugoslovanskega smučanja, čeprav tudi danes nismo daleč pod njim. Takrat bo treba misliti (ali res šele takrat?) na nova smučišča, na širšo pot v dolino, na nove vlečnice in sedežnice. Saj je včasih že sedaj na Pohorju tesno in je pri sedežnici treba čakati v dolgi vrsti.

- ALI BO TAKRAT
 • NA POHORJU TUDI
 • VEČ SMUČARJEV-

potrebujemo samo pri smučanju (smučici, vezi, palice in smučarski čevlji) ter opremo, ki jo lahko uporabimo tudi drugod (smučarska obleka). Prvi del opreme dobimo lahko pri nas v glavnem samo v specializirani prodajalni Slovenija-šport. To mimogrede povedano – ni ravno najbolje. Saj vemo: kjer ni konkurence, sta tudi izbira in kvaliteta slabši.

Najcenejše smučci – »Blok« tovarne Eian – za odraslega človeka veljajo blizu 11 tisoč dinarjev. Cene smučci, pa tudi njihova kvaliteta, nato postopoma rastejo vse do nekako 50 tisoč dinarjev. Torej imamo izbire tudi za dokaj izbirčnega (sem študenta ne bi smeli šteti) smučarja dovolj. Ponavadi pa »dile« rado kaj kmalu zmanjka. Povedati moramo še to, da so bili predvsem naši prodajalci smučarske opreme letos med tistimi, ki jih je sneg našel nepripravljene. Vendar je trenutno smučci dovolj, tudi tistih najcenejših, katerih sicer najprej zmanjka.

Pri nas je ponavadi naprodaj samo ena vrsta vezi za smučci, in to ne vedno ista. Cena vezi se suče okoli štiri tisoč dinarjev. Varnostnih vezi, tako imenovanega »markerja«, pri nas še ne proizvajamo. Tudi prodajamo jih le redko. Ni treba posebej poudarjati, da

BELA OPOJNOST TUDI ZA ŠTUDENTE?

- ŠTUDENTOV? MOR-
 • DA. PRAVZAPRAV
 • BI PRİČAKOVALI,
 • DA BODO ŠTUDENT-
 • JE TVORILI MED
 • SMUČARJI VEČINO.
 • PA NI TAKO, ZA-
 • KAJ? TEŽKO JE NA
 • TO ODGOVORITI
 • V ENEM STAVKU.
 • POSKUSIMO TOREJ
 • RAZČLENITI POLO-
 • ŽAJ VSAJ DELNO V
 • NASLEDNJIH VRSTI-
 • CAH!

Poglejmo najprej, kako je s smučarsko opremo, saj je poleg snega dobra oprema nujno potrebna za smučanje. Razdelili bi jo nekako v opremo, ki jo

so take vezi najbolj primerne. Prihranijo nam lahko mnogo bolečin in izdatkov za zdravljenje. Te vezi – pa četudi nobenih drugih – bi lahko izdelovali tudi pri nas, saj ni to prav nič težko. Za vzgled nam lahko služijo Poljaki, ki so odlično (verjetno brez licence) posneli nemški »Marker« in ga prodajajo po kar dostopni ceni.

V naši športni trgovini lahko kupimo dvoje vrst palic, leskove za 1400 in aluminijaste za 3500 dinarjev. Lastnosti prvih so znane, saj so jih na Blokah uporabljali že pred nekaj stoletji. Niso sicer lepe in lahke, so pa močne in trpežne ter primerne za večino normalnih (povprečnih) smučarjev. Aluminijaste palice so na daleč podobne pravim »jeklenkam«, imajo pa to slabo lastnost, da se vse prerade krivijo, pokajo in celo lomijo.

Specialni smučarski čevlji – »pancerji« veljajo okoli 15 tisoč dinarjev in so prav kvalitetni, zlasti čevlji iz tovarne Alpina. Drugih smučarskih čevljev, takšnih (za polovico cenejših) za povprečnejše smučarje ni lahko dobiti. Seveda je res, da je najboljša smučanje v »pancerjih« in da je za smučarja, tudi najmlajšega, že skoraj sramota, če je brez njih. Vendar bi bilo treba misliti tudi na povprečnejše in manj premožne smučarje.

- DRUGI DEL SMUČARSK
 • CARSK OPREME:
 • OBLEKO, JE MOČ
 • KUPITI TUDI DRUG-
 • OD, NE SAMO V
 • ŠPORTNI TRGOVINI.
 • NAJMODERNEJŠE –
 • PA TUDI NAJBOLJ-
 • ŠE – SO SEDAJ »LA-

- STEKS« SMUČARSK
 • HLACE, DOBJIMO JIH
 • TUDI PRI NAS ZA
 • OKOLI DEVET TISOČ
 • DINARJEV. TISTE-
 • MU, KI JE BREZ
 • SMUČARSKIH HLAC,
 • PA BI SE VENDAR-
 • LE RAD SMUČAL,
 • NAJ PUVEMO, DA SE
 • LAHKO BREZ SRA-
 • MU PRAV DOBRO
 • SMUČA TUDI Z V
 • ČEVLJE POTISNJE-
 • NIMI »KAVBOJKA-
 • MI«, SAJ NE BO NITI
 • PRVI NITI EDINI S
 • TAKŠNO OPREMO.

Poleg smučarskih hlač potrebujemo pri smučanju še pulover, rokavice, smučarsko čepico ter vetrovko ali bundo. Vse to je moč skoraj vedno, včasih po bolj, drugič po manj dostopnih cenah kupiti v naših trgovinah.

Posamezni kosi opreme res niso pretirano dragi in jih skoro vsakdo – seveda ne študent – zlahka kupi, če svojo smučarsko opremo le izpopolnjuje ali pa dopolnjuje. Če pa nabavlja celotno opremo, mora zanj odšteti šestdeset tisočakov, s tem da ta oprema še zdaleč ni prvovrstna, ampak komaj povprečna. Se mnogo večje preglavice bo delala nabava nove smučarske opreme študentu, saj za časa študija šestdesetih tisočakov ne bo mogel sam zbrati. Pozneje, ko bo študij končal, pa se mu bo najbrž zdelo da je za smučanje že prestar. Kako naj torej študent pride do smučarske opreme? Morda bo zanj boljše takrat, ko bo telesna kultura prodrila tudi na višje

in visoke šole in si bo mogoče smučarsko opremo izposojati.

Razen tega študent ni gospodar svojega časa. Proste časa ki bi ga posvetil športu, kulturi, zabavi in podobno, skoraj nima. Tudi če ima smučarsko opremo, si le s težavo utrga čas za smučanje, ne da bi zanemaril študij. Današnji način in tempo študija zahtevata celega človeka. Zatorej ni prav nič čudno, čeprav bi morda kdo nepoučen sodil drugače, da je med našimi vrhunskimi tekmovalci in tekmovalci sploh, vedno manj študentov. Prav tako kot študij, zahteva tudi vrhunski šport celega človeka. Talent, drznost in borbenost danes ne zdostujejo več za doseganje uspehov. Ostati zvest dvema gospodarjema uspe le malokdo.

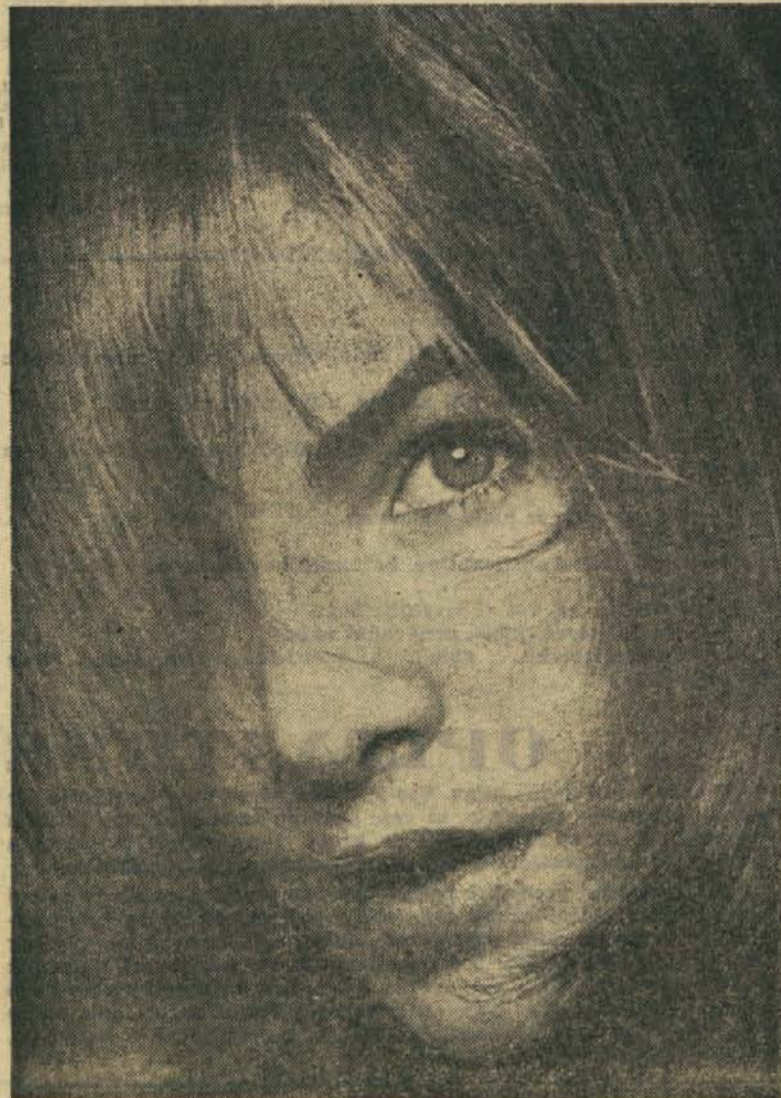
- BELI ŠPORT, UPA-
 • MO VSAJ LAHKO,
 • BO OSTAL ZA ŠTU-
 • DENTE VSAJ RAZ-
 • VEDRILO IN REKRE-
 • ACIJSKI ŠPORT TO
 • PA JE TUDI BISTVO
 • IN NAMEN ŠPORTA.

Tudi letos, kakor že dve leti zapored, bodo lahko mariborski študentje za minimalen prispevek preživeli prijeten teden na snegu. Mariborska študentska organizacija namreč prireja vsakoletne smučarske tečaje. Do sedaj sta bila dva tečaja na Ribniški koči na Pohorju. Letos bo smučarski tečaj za spremembo na Jahorini. Zato želimo vsem študentom-smučarjem:

- NA SVIDENJE
 • V CIM VEČJEM
 • ŠTEVILU NA
 • JAHORINI!
 M LOGAR

Američana sta se naselila v hotelu. Nista se hotela seznaniti z ljudmi, ki sta jih srečevala na stopniških uli v hodnikih med sobami. Njuna soba je bila v drugem nadstropju, obrnjena k morju. Iz nje je bilo videti tudi park in vojaški spomenik. V parku so bile velike palme in zelene klopi. Ob lepem vremenu je bil v parku vselej slikar s svojim stojalom. Slikarji so ljubili palme in žive hotelske barve. Od daleč so prihajali Italijani, da bi videli vojaški spomenik. Iz bron je bil in v dežju se je lesketal. Tistega dne je deževalo. Dež je curljal s palm. Voda je stala v lužah na peščenih stezah. Morje se je razprostiralo v dežju, drsalo po obali, pa se spet vračalo in bližalo kot tenka črta v dežju. Avtomobili so se umaknili s trga pri vojaškem spomeniku. Onstran trga, v kavarniški veži, je stal natak in strme! na prazni trg.

Pri oknu je stala Američanka in strmela skozenj. Zunaj, tik pod oknom, je pod zeleno mizo — z nje je curljal dež — čepela mačka. Poskušala se je stisniti, tako da ne bi curljalo nanjo.

Ernest Hemingway:

Mačka na dežju

»Po mačko pojdem,« je rekla Američanka.

»Jaz pojdem ponjo,« se je ponudil soprog.

»Ne, jaz pojdem. Uboga mačka poskuša ostati suha pod mizo.«

Mož se je znoša posvetil branju. Ležal je na koncu postelje, oprt na dve blazini.

»Varuj se, da ne boš mokra,« je rekel.

Zena je vstala in odšla po stopnicah, hotelski lastnik pa je vstal in se priklonil, ko je šla mimo njegove pisarne. Pult je imel na drugem koncu sobe. Lastnik je bil star in zelo visok. Zenski je bil všeč.

»Il piove,« je rekla.

»Si, si, signora, brutto tempo. Zelo grdo vreme.«

Stal je onkraj pulta na drugem koncu mračne sobe. Ugačal ji je mrtovaško resni način, s kakršnim je sprejemal pritožbe. Prav tako ji je ugajalo

njegovo dostojanstvo. Všeč ji je bilo, ker ji je hotel ustreči. Ugačal ji je tudi njegov občutek, da je hotelski lastnik. Ugačal ji je njegov stari, težki obraz pa velike dlani.

Imela ga je rada in odprla je vrata pa pogledala skozenj. Močnejše je deževalo. Moški v gumijastem plašču je šel prek praznega trga proti kavarni. Nekje na desni mora biti mačka. Morda bi lahko hodila pod streho. Stala je v veži in tedaj se je za njenim hrbtom odprl dežnik. Bilo je dekle, ki je skrbelo za njuno sobo.

»Ne smete se zmočiti,« se je nasmejala v italijanščini. Razume se, da jo je poslal lastnik hotela.

Dekle je nosilo dežnik, ona pa je hodila po peščenih stezi, dokler ni prišla pod njuno okno. Miza je bila tam, zelena barva se je lesketala v dežju, toda mačka je izginila. Naglo se je razočarala. Dekle jo je pogledalo.

»Ha perduto qualche cosa, signora?«

»Tukaj je bila mačka,« je rekla Američanka.

»Mačka?«

»Si, il gatto.«

»Mačka?« se je nasmejalo dekle. »Mačka v dežju?«

»Da,« je rekla, »pod mizo.« In potem: »Oh, tako sem si jo zaželela. Hotela sem mačko.«

Kadar je govorila angleško, je dekle nakremžila obraz.

»Pojdiva, signora,« je rekla. »Vrniva se v hišo. Premočeni boste.«

»Menda bo res tako,« je reklo američansko dekle.

Vrnili sta se po peščenih stezi in vstopili skozi vrata. Dekle je postalo zunaj, da bi zaprlo dežnik. Ko je američansko dekle šlo mimo pisarne, se je padrone priklonil za pultom. V dekletu je bilo nekaj prav drobno in zaprto. Padrone je bil razlog, da se počuti kot drobna pa sočasno prav pomembna stvarca. Nenadoma jo je obšel občutek, da je hudo pomembna. Odšla je po stopnicah. Odprla je sobna vrata. George je bral na postelji.

»Si ulovila mačko?« je rekel in odložil knjigo.

»Odšla je.«

»Kdo ve, kam je odšla?« je rekel in nameril očem počitek po branju.

Sedla je na posteljo.

»Tako sem si jo želela,« je rekla. »Ne vem, čemu sem jo tako želela. Hrepenela sem po tej ubogi mački. Ni šala, če si mačka pa moraš biti na dežju.«

George je spet bral.

Odšla je na drugo stran, vzela zrcalo z mizice in se ogledovala. Opazovala je svoj profil, sprva eno, potem drugo stran obraza. Zatim je opazovala tilnik in vrat.

»Mislíš, da bi bilo pametno, če bi nosila dolge lase?« je vprašala, opazujoč svoj profil.

George jo je pogledal in videl tilnik, kajti ostrižena je bila kakor fant.

»Lasje mi ugajajo, kakršni so.«

»Tega sem sita,« je rekla, »dovolj mi je fantovskega videza.«

George se je prevalil v postelji. Odkar je pričela govoriti, ni odmaknil pogleda.

»Hudo prikupna si videti,« je rekel.

Odložila je ogledalce na mizico, stopila k oknu in pogledala skozenj. Zunaj se je mračilo.

»Lase bi rada zadaj krepko in gladko počesala in napravila velik vozel, tako da ga bom čutila,« je rekla. »In mačko bi imela rada, tako da bi mi sedela v naročju pa predla, če bi jo pogladila.«

»Da,« je rekel George s postelje.

»In jedla bi rada pri mizi z lastnim srebrom in vrhu tega bi želela cvetje. In želela bi pomlad pa da bi si česala lase pred zrcalom in želim mačko in nekaj novih oblek.«

»Oh, molči in poišči nekaj, da boš brala,« je rekel George. Spet je bral.

Njegova žena je zrla skozi okno. »Mačko hočem. Zdajle hočem mačko. Če ne morem imeti dolgih las in kakršnekoli zabave, lahko imam vsaj mačko.«

George je ni poslušal. Bral je knjigo. Žena je gledala skozi okno in na trgu so že prižgali luči.

Nekdo je potrkal na vrata. »Avanti,« je rekel George. Dvignil je pogled.

Med vrati je stalo dekle. K prsim je krepko stiskala veliko progasto mačko.

»Oprostite,« je rekla, »padrone mi je rekel, naj tole prinesem signori.«

DOBRODELNOST

Že dolgo se nista videla. Vincente in Bernardo in zdaj, ko sta se slučajno srečala na ulici de Alcalá v Madridu, sta občutila po prvem iznenadenju iskreno radost, polno spominov na njuno študentsko dobo, za katero sta imela priložnost oba obžalovati še dolgo v življenju. V tistem času sta skupaj prenašala zlo in dobro in nista imela nobenih skrivnosti drug pred drugim. Vincente je bil bogat, slabo se je učil in vedno je bil pod vplivom kake ženske, ki jo je iskreno in neizmerno ljubil, ona pa le toliko, kolikor je zaslužila njegovo bogastvo in darežljivost. Nasprotno pa je Bernardo imel vedno težave s plačevanjem in ni posvečal ženam veliko pozornosti. Bernardo je bil lep mladenič, ostrega pogleda in bujnih las; Vincente pa je bil sanjač, nežnega in plahega držanja.

Vsega tega se je Bernardo spomnil, ko je pet let po tem zlatem času ponudil Vincentu roko.

— Od kdaj pa ti v črnem? — ga je vprašal takoj po pozdravu.

— Ne vprašuj, velika nesreča... — Mar je tvoj ubogi oče...? — Ne, on je živ in zdrav... Umrli mi je žena.

Poslednje besede je Vincente izgovoril z drhtečim glasom. Ni dosti manjkalo, pa bi se razjokal.

Se vedno je isti, je pomislil Bernardo, vedno isti, brezmejno navdušen, ker ljubi ali ves pobit, ker je ljubezen izgubil.

— Kdaj je umrla? — je vprašal Bernardo, ko mu je izrekel sožalje.

— Pred šestimi meseci... nenadoma... gripa in pljučnica. V enem tednu... Bolje, da bi bil umrl jaz... ostalo mi je le to, da nosim vsak dan cvetje na njen grob.

— Dragi moj, — je rekel Bernardo, hotel preiti na bolj

vesel pogovor, — greva v kako kavarno, da se pogovoriva. Kavarna Tena je v ulici de Alcalá in čez nekaj trenutkov sta prijatelja že sedela na njeni terasi, od koder sta lahko opazovala življenje na ulici.

— Ti si poročen? — je vprašal Vincente.

— Nisem. Nisem utegnil. Najprej sem moral poskrbeti za svoj položaj. Zdaj je drugače. Morda se bom oženil nekega dne. Zdaj sem tu, da obiščem stare prijatelje.

— Škoda, da ti ne bom mogel delati družbe Zares nisem razpoložen za veselje. Tudi ti bi bil tak, če bi izgubil tako ženo.

Bernardo mu ni odgovoril. Občudoval je njegovo navidezno. Vincente je vedno govoril o ženah kakor otrok. Tokrat ga je to pripeljalo do neke misli, ki se mu je hipoma vzdela koristna za Vincenta in še za neko drugo bitje, ki mu je bilo drago: njegovo nečakinjo Lilo, lepo deklico, ki se nikakor ni mogla omožiti, ker ni imela drugega kot nje, a on ji nikakor ni mogel priskrbeti dostojne dote.

— Poslušaj, Vincente, — je rekel, — si že kdaj pomislil, da se znova poročiš? — Tega ne bom nikoli storil, — je vzkliknil Vincente. — Večno bom žaloval za Floro.

Bernardo se je čudil, kako lahko človek tako slabo pozna samega sebe. Z gotovostjo si je upal trditi, da bo Vincentova žalost nekoga dne sama splahnela; po nekaj dneh, čim se bo pojavila druga ženska, ki bo znala zamenjati staro iluzijo z novo iluzijo ljubezni.

— Pa vendar bi ti svetoval, da misliš na to. Ti si preveč občutljiv, večna žalost te lahko zlomi. Prehitro boš ostarel in to ni prav. Ze zdaj se vidi, da na tvojem obrazu sledovi dolgotrajnega trpljenja.

— Toda kaj naj storim? — Zahajaj v družbo. Posku-

šaj pozabiti! Poglej, jaz na primer mislim prirediti majhno večerjo za nekaj prijateljev. Pridi še ti... ne bo posebnega veselja, toda pogovarjali se bomo. Zabavali se bomo, kakor se bomo znali.

Vincente je razmišljal. Od Florine smrti je živel kakor puščavnik. Morda bi tako tudi nadaljeval, toda Bernardova misel, da bo prezgodaj ostarel, ga je hudo vznemirila. Dasi je sklenil, da bo ostal zvest Florinemu spominu, je čutil, da mu preti velika nevarnost. Ze je izgubil lase; samo to je še potrebno, da mu dobi lice starčevski videz. Ne, temu se mora izogniti.

— Dobro, — je rekel, — prišel bom, čim me povabiš.

Bernardova nečakinja Lila ni bila posebno lepa, vendar je ugajala. Ustvarjala je videz izredno nežne žene. Nj znala biti ko ketna niti takrat, kadar je Vincente prišel kot gost v hišo. V resnici ji niti ni ugajal in misel, da bi utegnila postati njegova žena, ji ni niti najmanj ugajala. Edino, kar je znala pokazati, je bilo globoko občalovanje človeka, čigar žalost je dostojna tolažba.

Vincente je ves večer čutil, da kaže človeka, ki ne sodi v družbo, kjer sta potrebna veselje in dobro razpoloženje. Toda pod vplivom vina se je hitro znebil tega občutka; nekajkrat se je celo nasmehnul.

Bernardo, ki ga je postrani opazoval, je bil zadovoljen.

— Evo, vidiš, — mu je rekel, ko ga je spremil, — zdaj si videti že povsem drugačen. Nadaljuj tako! Pridi spet k nam... Pridi v nedeljo...

Vincente je prišel. Zaradi tega je Bernardo celo odložil svoj odhod iz Madrida. Šli so skupaj v zoološki vrt in Vincente je delal videz človeka, ki ni prišel samo zato, da bo videti brezskrben, marveč da dvori gospodični Lili.

— To bo šlo celo hitreje, nego sem si zamišljal, — je pomislil Bernardo, ki je pri izpeljavi svojega načrta naltel na večje težave pri nečakinji, kakor pri Vincentu.

— Boš videla, ko se iznebi te otožne maske, bo povsem drugačen človek, — ji je govoril. — V ostalem, to njegovo žalovanje ti je lahko dokaz, da bo dober in čuteč mož.

In tako so njegovi razlogi zmagali na obeh straneh. Ko je petnajst dni kasneje vprašal Vincenta, če se res ne kani poročiti, mu je le-ta odvrnil, da si je premislil. Spoznal je, da tako življenje nima smisla. Bolje je dati življenju tisto, kar zahteva, pozabiti na preteklost in misliti na prihodnost. In če bi gospodična Lila hotela...

— Lila! — je vzkliknil Bernardo. — Mar ti ona ugaja?

— Nobene žene ne bi mogel ljubiti po udarcu, ki me je zadal, — je odvrnil Vincente, —

toda njo ljubim. Cutim, da mi samo pri njej mogel najti tolažbo...

— Nikar ničesar ne govori o tolažbi, — ga je prekinil Bernardo. — Delaj se, kakor da si se že potolažil. Za ostalo ne skrbi. Jaz bom kot tvoj najboljši prijatelj na tvoji strani.

Nedolgo zatem sta se Lila in Vincente poročila.

Lila je bila zadovoljna, ker je Vincente predstavljal ugodno partijo. Vincente je bil ponosen. V negovih očeh je bila tudi mnogo lepša in bolj inteligentna, kakor v resnici. Zdelo se mu je celo, da jo mnogi radovedno gledajo in to mu je vzbujalo ljubosumje. Večkrat se je na ulici ustavljal in ji očital, kadar se mu je zazdelo, da je tudi ona koga bolj pazljivo pogledala. Toda ona ga je znala pomiriti z blagimi besedami, čuteč da povsem gospodarji temu velikemu otroku.

- Najboljša italijanska vina so Asti, Chianti in Agatha
- Christie
- Napoleon je umrl na rokah sv. Helene ali
- Kritika francoskega srednješkolskega sistema

Oslovski sejem

Pred nedavnim je v Franciji izšla knjiga nekega francoskega profesorja z naslovom Oslovski sejem. Čeprav so jo izdali z namenom, da postane lahko letno čtivo, je s 600.000 izvodov postala najbolj brana knjiga v Franciji. V Oslovskem sejmju je avtor knjige izbral najbolj nenavadne odgovore učencev francoskih srednjih šol. Objavljamo nekaj odgovorov:

Kralj je sin svojega očeta, predsednik republike pa ni. Društvo narodov je bilo ustanovljeno med 1920. in 1937. letom in je bilo sestavljeno od predstavnikov raznih narodov, ki so pripravljali vojno.

Hitler se je združil z Italijo, katere prebivalstvo je bilo v tem času maloštevilno. Nekoliko let pozneje se je podvojilo zahvaljujoč posebnim naporom Mussolinija.

Podnevi se zemlja obrača okoli sonca, a ponoči okoli meseca. Zato je podnevi svetlo, a ponoči temno.

Galilejeva zasluga je, da se zemlja vrti. Skofje so ga mučili, ker so želeli, da zaustavi zemljo.

Umetno osemenjevanje je takrat, kadar veterinar zamenjuje bika.

Barometer je aparat, ki služi za merjenje temperature časa.

Enciklopedija je dežela klopov.

Okulist je zdravnik, ki se bavi s kulturnimi boleznimi.

Pagoda je kitajski klobuk.

Poligon je človek, ki ima več žena.

Sardonik je delavec, ki konzervira sardine.

Mačka je žival, katere telo je obkroženo z dlakami. Ima štiri noge: dve spredaj za tekanje in dve zadaj, ki ji služijo kot zavore.

Avtor Oslovskega sejma je nekemu novinarju med drugim tudi odgovoril: »Bralci so v glavnem učitelji in profesorji, potem pa dijaki in njihovi starši. Toda, moji glavni reklamni agenti so bili učitelji in profesorji. Mnogi od njih imajo namreč običaj, kot sem to storil jaz, zapisovati čudne in smešne odgovore svojih učencev.«

Peter
Lešnik:
ZASLUZEN
POKOJ
(solarizacija)

● Ervina Stefel na »Katedri 62«

Prav gotovo se še spominjate lanskih aprilskih dni, ko so se pojavili plakati, ki so vabili na »KATEDRO 62«. Bil je to prvi mariborski natečaj popevk, pa tudi prva tovrstna prireditelja v Sloveniji. Malokdo je vedel, koliko truda pešice entuziastov je bilo treba, preden je prvi val ploskanja v prepolni unionski dvorani pozdravil nastopajoče, preden so tudi neumorni organizatorji, ki so sedeli med občinstvom, na ta način prejeli tudi svoje prvo priznanje.

Kaj nas je lani pripravilo do tega, da smo prireditelji organizirali, zlasti pa, kaj nas je držalo pokonec, ko nismo dobili potrebne podpore in razumevanja? Vsi vemo, da bi lahko tovrstne poveljne prireditve v Mariboru preštel na prste ene roke. Zabavna glasba pa si medtem utira pot med najširše sloje hvaležnega občinstva. Popevka je postala del naše

vsakdanje stvarnosti in pravzaprav tudi potreba. Če ugotovljamo iz dneva v dan manjše

res, da bi tudi sama prepevala in nastopala. Maribor je v Sloveniji po

»katedra 62« naš mali uspeh

zanimanje za tako imenovano »resno glasbo«, hkrati tudi ugotovljamo, da se večja zanimanja za lahko glasbo, zlasti popevkarstvo. Ni torej čudno, če med mladino narašča inte-

razširjenosti pevcev-amarterjev, tudi po njihovi kvaliteti zasedel neuradno prvo mesto. Mladi mariborski pevci amaterji so dosegli lepa priznanja na raznih prireditvah RTV

Ljubljana in Zagreb, občinstvo pa jih je tudi v Mariboru tople sprejemalo. Niso se pa mogli uveljaviti tudi doma, na kakšal večji prireditvi. Podobno je bilo tudi z mladimi instrumentalisti, ki so se lani združili v velikem zabavnem orkestru, pod okriljem »KUD Jože Hermarko« in malim orkestrom Alberta Kramerja, ki v mariborskem okviru dotlej ni mogel najti mesta, ki bi mu po kvaliteti pripadalo.

Večer »KATEDRE 62« najbrž ni razočaral nikogar, saj mnogo več, kot smo videli in slišali, nismo mogli pričakovati.

In kako je bilo s popevkami, ki so bile na večeru izvajane? Prvoplasirano »Tihno srečo« smo slišali že mnogokrat preko Radija Maribor in RTV Ljubljane, najbolj pa se je udomačila v programu slovenskih radijskih oddaj drugoplasirana popevka »Vetrček«.

Cvetje s slovenskega vrta

Ko sem hodil po prelepi Koroški, sem se rad ustavljal ob skupinah ljudi z enim samim namenom: da bi slišal slovensko besedo, materin jezik koroških Slovencev. Potem sem nagovarjal ljudi po slovensko po trgovinah, vaških gostilnah ali pa na cestah. Nekateri so me začudeno pogledali in odkimali, drugi pa so v slabi slovensčini odgovarjali, da ne znajo do bro slovensko, nekateri so se trudili, da bi govorili, a je bilo videti, da jim je trda slovenska beseda. Mnogi so ob slovenskem pozdravu pokazali presenečenje in videti je bilo, da se z veseljem pogovarjajo v slovensčini. To so bili predvsem starejši ljudje.

V večjih krajih, trgih in levasah s pretežno kmečkim toviščim sem redkeje srečal prebivalstvom, kjer ža kar slovensčino. Drugače je na na zunaj ob pogledu na po-

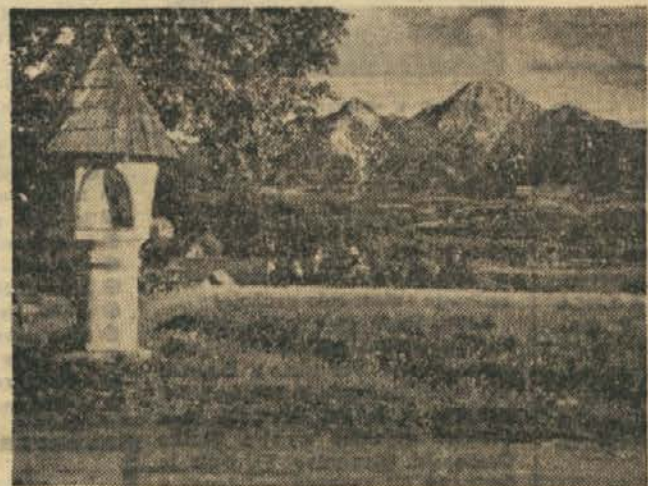
krajino in ljudi ne moreš verjeti, da si pravzaprav v tuji deželi.

Tukaj sem se ustavljal ob kmečkih domačijah in se pogovarjal z ljudmi. Zanimali so se predvsem, kako je pri nas, kako živimo, marsikatera starejša ženica me je vprašala, če ljudje pri nas smejo hoditi v cerkev itd. Res, da se je slovenstvo na deželi mnogo bolj ohranilo, toda v sleherni zakotni vasici pod Alpami in med številnimi jezeri iz dneva v dan z močnejšim naltom prodira civilizacija, ki je že zdavnaj razbila nekdanjo vaško pristnost in idiliko. Ljudje v materialni gonji včasih pozabljajo slovenski jezik. Nekaj slovenstva sem odkril tudi v vaških cerkvah, kjer sem našel verske knjige v slovensčini.

Nekega popoldneva sem kot običajno pozdravil starejšo ženico z »Dober dan, mamica«. »Dober dan. Vi ste pa iz Jugoslavije,« je odgovorila. Razumela je in povzela, da tam nihče kar tako ne pozdravlja po slovensko. Nato me je z velikim zanimanjem spraševala o naših krajih. Pred vojno je večkrat hodila po njih. »Dejali ste, da tukaj ljudje bolj redko govorijo slovensko. Saj tukaj je mnogo Slovencev,« sem povzel.

»Mnogi so bili. Mi stari smo in bomo umrli taki kakršni smo bili in zato tudi materinega jezika še nismo pozabili.« Zazrla se je tam nekam daleč čez Karavanke in z občutno boleščjo v glasu nadaljevala: »Pri mlajših je drugače. Nekateri res nočejo, da jih ima kdo za Slovence, drugi pa pozabljajo jezik, ki so se ga v mladosti učili. Od otrok še zelo redki govorijo materin ali stare matere jezik. To je odvisno od staršev. Tako se časi spreminjajo in mi ne moremo tega preprečiti.«

Na oknih in na vrtu pred hišo se je bohotilo cvetje. Zaprošil se zanj. Sklonila se je,

Slovenska Koroška v Avstriji

jih nekaj utrgala in mi jih Morda bi še kaj povedala, toda s tresočo roko. »Tako, to da iz hiše je priteknel otrok in je pa s slovenskega vrta...« je poklical.

Franček Rudolf

PESMI

*Ko pade sneg, se pokrajina razveze.
Drevesa so zdaj mnogo dalje
drugo od drugega.*

*Veje se hočejo greti
ob zemlji.
In nebo me spominja na mleko.*

*Težko (saj je mrz) je
gaziti sneg,
a to je tako imenitno.*

*Drobni piki sva na belem prtju
zime.
Noč prižgala je luči, da sneg
blesti se.
Ena drobna pika drugo drobno piko
je objela.
Raste mlada noč. A zima
kakor prej je bela.*

*Tu je tudi neki dan,
padel je iz koledarja.
A kdo naj se v naglici naših dni
z izgubljenim dnevom ukvarja?*

*Jutri bo novo leto.
Ta dan je tako nor in vesel.
Izgubljeni dan pa nikamor ne more,
ker je stari koledar že zgorel.*

*Ne moremo več ugotoviti,
kje je padel iz koledarja
in tako se neko zasneženo jutro
le utrujen pesnik z njim ukvarja.*

Vladimir Gajšek ELEGIJA

*Jesen pride
in pomlad in vse stare
izzvene pesmi.
Zakaj objokana čakaš?
Med tisočletnim mahom
je zapela
školjka.
Čutim tvoje mehko telo,
bolijo me ranjeni biseri —
mar me še čakaš?*

JUTRO

*Vidim ograjo,
za njo slutim še ceste in hiše
vidim prebodena usta,
ki šepetajo.
Ptice se budijo
namesto zvezd:
samotne ceste
in zapuščen hiše
in neka usta otrpla.
Dobro jutro!*

— V SVOJEM RAZVOJU JE JAZZ PREŠEL DOLGO POT
 — IN JE DANES PRIZNAN KOT UMETNOST. VENDAR SE
 — HKRATI GOVORI O KRIZI V JAZZU. JE TO RES?
 — DR. EDMUND SOUCHON — PREDSEDNIK »NEW OR-
 — LEANS JAZZ FOUNDATION« JE RABIL PREČEJ ČASA,
 — DA JE S SVOJIMI SODELAVCI UREDIL MUZEJ O
 — JAZZU. Z 28.000 DOLARJI JE TA OBOŽEVALEC JAZZA
 — IN ZNANI AMERIŠKI GLASBENIK SKUŠAL OHRANITI
 — DOKUMENTE O JAZZU — GLASBI, KI JE S SVOJIM
 — IZRAZOM IN S SVOJO BUČNOSTJO TER INTERPRETA-
 — TORJI BILA DOLGO V SREDIŠČU RAZPRAV. OD TA-
 — KRAT, KO JE BUDDY BOLDEN S SVOJO TROBENTO
 — ZAIGRAL PRVE TONE JAZZA, PA DO DANES, KO OB-
 — STOJA SAMO V AMERIKI NEKAJ STO JAZZ ORKE-
 — STROV, OD KATERIH SO NEKATERI ZARES IZREDNO
 — KVALITETNI, JE PREŠLO SKORAJ STOLETJE.

Ali je jazz v krizi?

Važno vlogo je odigral jazz ne le pri tako imenovanih beatniks-literaturi, temveč tudi pri tisti novi umetnosti, ki ji pravijo »jazz and poetry«. Danes pozna jazz že svoje eksperimentatorje — glasbenike atonalnega jazz; na kalifornijski univerzi je osnovana katedra, ki se znanstveno ukvarja s problematiko jazz. Vendar govorijo sedaj, ko je ta zvrst glasbe priznana in v polni moči svoje ga izraza, da je jazz v krizi. Govorijo »o hladnem boju« med jazz glasbeniki na obali Pacifika in glasbeniki Vzhoda (New York). Koliko je na tem resnice, je težko povedati, ker se ni še nobena umetnost tako hitro razvijala in menjala svoj karakter pod takšnimi vplivi kot jazz. Veliko zaskrbljenost, ki se pojavlja takrat, ko govorijo o bodočnosti jazz, opravičujejo s trditvijo, da »današnji« jazz še sedaj ni našel svojih mladih sil, svoj »novi val«.

Dr. Edmund Souchon je pri urejanju muzeja o jazzu nepričakovano nalletel na težave prav tam, kjer se jih je najmanj nadejal.

Med jazz glasbeniki in njihovimi orkestri prihaja večkrat do večjih pre-

pirov. Problem konkurence se pojavlja tu ostreje kot pa v industriji ali ekonomiji Amerike. Le malo je izjem. Eden izmed njih je Art Tatum — ljubljencev vseh, ki si je z dolgoletnim delom priboril položaj, kateremu nihče ne odreka njegovih sposobnosti in moči. Tu je še Lester Young, ki ga v šali imenujejo »press«-predsednik, ker je to malec čudno jazz-republiko resnično energično vodil več let. Nihče sicer ne zanika velikih sposobnosti in vrednosti Elle Fitzgeralda, Dukea Ellingtona ali pa Counta Basiea. Vendar je res, da v tej jazz-republiki živi vsaka generacija popolnoma sama zase. Zato so vezi med posameznimi generacijami zelo slabe ali pa jih sploh ni. Pred leti je Louis Armstrong škandaliziral ljubitelje jazz z izjavo, da Dizzy Gillespie nima niti pojma o glasbi, kaj šele o jazzu. Leta 1958 je Max Roach izjavil: »Torej sedaj je vsakomur jasno, da je Armstrong — vol!« Vendar so takšne izjave redke.

Toda ne smemo pozabiti, da se svet jazzu deli na dva dela: na jazz glasbenike z Vzhoda (New York, Chicago) in tiste z Zapada (Los Angeles) ameriške-

ga kontinenta. Pri prvih prevladujejo temnopolti »hard boopers« jazz glasbeniki, pri drugih pa je večina belcev. In med tema svetovoma vlada neka vrsta »hladne vojne«, ki nima osnove v samih pogledih, ampak tudi v izkušnjah jazzu. In ta rasistični element je kar očiten v današnjem življenju jazzu.

Kalifornijski jazz glasbeniki so »hladni« in so pravzaprav pobudniki »jazz and poetry«. Le-ti so pričeli prvi eksperimentirati z atonalnim jazzom ter osnovali jazz katedro na kalifornijski univerzi.

V New Yorku, Chicagu in Detroitu pa so jazz glasbeniki manj zaprti, manj oprezni, zato pa je njihovo življenje težje in lahko rečemo tudi nevarno. Policija »predvsem tista, ki išče prodajalce mamil«, nima rada jazz glasbenikov. Zanje je vsak izmed njih tudi prodajalec marihuana cigaret, v lokalih pa, kjer je jazz orkester (po mišljenju policije), se skrivajo tudi gangsterji. In kot vidimo, gre tu le za nepravilno posploševanje. Zalostno je, a resnično, da današnja newyorška policija uporablja proti jazz glasbenikom iste metode, kot jih je uporabljala nekoč proti portorikancem, — glavnimi igralcem mnogih gangsterskih borb v zadnjem času. In ali je potem sploh čudno, če so nekateri jazz glasbeniki emigrirali v Evropo?

In zaradi tega so postavili »vzhodnjaki« zaprto okolje, v katerega je zelo težko prodreti in ki sprejemajo v svoj krog le odkrite prijatelje. Greenwich Village ni več njihov center, čeprav so ostali v tej umetniški četrti New Yorka glavni in najbolj verni prijatelji jazzu.

Med temnopoltimi jazz glasbeniki se zadnji čas občuti še nekaj. Obstaja močna struja, ki simpatizira z gibanji za samostojnost afriških narodov. Ko bi prešteli vse turnee znanih jazz glasbenikov po centralnih deželah Afrike in po arabskih deželah, bi lahko to trditev tudi ilustrirali.

In današnji jazz glasbeniki New Yorka so edini, katerim lahko brez oklevanja priznamo vrednost; postali so trdi, igrajo neverjetno trdi jazz. Ta »hard boop« je pravzaprav tihi, toda zelo efektni protest in prezir proti vsemu, kar bi bilo lahkega v jazzu, lepuškastega, mehkega, to je boj proti vsemu, kar naj bi bilo podobno navadni plesni glasbi. In če govorimo danes o krizi v jazzu, potem ni to kriza umetniškega izraza ali pa kriza neke umetnosti, temveč je to kriza

umetnikov in njihovega obstoja, kriza okolja, v katerem živijo in delajo. Danes poznamo jazz glasbenike, ki so čudaki (na primer Thelonious Monk, pianist in komponist, ki je v svoji okolici uničil vse ure in ki ustvarja tako imenovane »jazzbarabe« kot protes okolju, ki ga sovraži); jazz glasbenike, ki so bili tako hrabri in so svetu dali vedeti, da jih policija sovraži, kot je to na primer Miles Davis. Njega so pretepli do nezavesti, brez kakršnega koli vzroka in mu nato še prepovedali igrati. Toda so tudi jazz glasbeniki, ki so s svojo potrpežljivostjo uspeli zasidirati jazz »globoko v srce« New Yorka. Takšen je bradati John Lewis, ki vodi znan modern Jazz Quartet ali pa Charles Mingus, ki s svojo glasbo »spravlja srca publike v grla in pripravlja ljudi do tega, da škripajo z zobmi«!

DUKE ELLINGTON — vojvoda jazzu

Torej: kriza v jazzu?

Da, ker se »glavni igralci« jazzu vse bolj in bolj ponavljajo, a novih moči ni. Pravzaprav je preveč glasbenikov, ki trde, da znajo igrati jazz, a malo jih je, ki bi res lahko nadomestili »odlične starce«. Da, kriza obstaja in zato je znano, da dober del publike raje posluša roc and roll, twist, madison in podobno, kot pa resnično pravi in dobri jazz.

Priredila: Bojana Maister

LOUIS ARMSTRONG IN PEVKA VELMA MIDDLETON

NOVO LETO IN...

● Novo leto je pred vrati, z njim pa problemi, problemi...

● Kaj in kako naj se oblečem? In darila? Da, tudi na to je treba misliti. Koga bomo obdarili in kaj mu bomo dali?

● Najprej nekaj besed o novoletnih oblekah. Za to priložnost je nadarjena mariborska risarka-dljakinja (to je namreč njen hobby) pripravila nekaj modelov. Oblečita so enostavna in praktična, tako da jih boste lahko oblekle tudi ob drugih priložnostih. Modelj so zelo domiselno kombinirani z vstavki in pentljami iz ustrezajočega blaga, ki jih p. lahko po potrebi tudi preuredite.

In kaj bomo kupili domačim, če bomo pomislili na to, kaj prijatelju, prijateljci? Samo, ima kdo rad in kaj ga veseli.

Še nekaj nasvetov moškim!

Večkrat opažam, da imajo nekateri izmed vas nepravilno vstavljene robčke v zgornjih žepih suknjiča. Oglejte si fotografije. Čeprav je robček le majhen, neznaten del oblačila, je vendar od njega odvisen sklad (predvsem temnih, enobarvnih) oblek. Najpogosteje uporabljamo angleški stil (slika števil. 3), nato sledijo slike s števil. 1 in 4 in šele potem števil. 2 (1 — nonšalantno, 2 — ambiciozno, 3 — neprentenciozno, 4 — preprosto in neupadljivo). Slednje vam predvsem priporočam!

Boča

se nam bodo ideje o nakupu daril kar same porodile. Morda ljubi nekdo glasbo, popevke, jazz ali se pa morda navdušuje za simfonične koncerte in opere; nekdo drug zopetraje prebira dobre knjige. K slednjemu bi pripomnila le to, da lahko nabavite knjige po nižani ceni pri razprodaji Miadinske knjige. Nekdo je zopet strasten kadilec ali vnet ljubitelj športa. Ali pa je morda filatelist? Zastavite si nekaj takšnih in podobnih vprašanj, pa boste kmalu rešili problem: »Kaj naj kupim?« Saj ni treba, da je darilo drago. Dovolj je, če nekoga le z majhnim simboličnim darilom razveselite in tako pokazate, da niste pozabili nanj. A če bo darilce morda vaše delo, delo vaših rok bo obdarovanec tega še bolj vesel.

Ali boste morda pričakali novo leto doma? O, vem, za tako praznovanje je potrebno precej denarja. Toda dogovorite se s prijatelji, da bo vsak nekaj prispeval za to. Ali pa se domenite tako da bodo dekleta poskrbela za jedajočo, fantje za pijačo! In kako bomo pripravile te dobrote? Na eni mizi razvrstite pladnje z obloženimi kruhki-sendviči, z raznim pecivom, pomešanim z bonboni (slednji naj bodo raje kisli ali pa z mentolom), morda še kakšno torto ali potico. Na isti mizi naj bodo še krožniki oziroma kartonasti podstavki z vilicami za pecivo. Vino, likerji, limonada in podobne pijače s kozarci pa naj bodo razvrščeni na drugi mizi. Gostje si naj sami postrežejo in tako

vam ne bo treba igrati »gostiteljice«, ki zaradi svojih dolžnosti ne najde toliko časa, da bi se še sama pozabavala v veseli družbi.

Drage bralke in (seveda tudi) bralec, sedaj pa še prošnja. Čeprav sem ob »rojstvu« v rubrike prosila za vaše sodelovanje, se razen dveh, treh izjem ni nihče odzval. Tako pravzaprav še sedaj ne vem, če vam je rubrika všeč ali ne! Kaj bi se želeli prebirati, kaj vas zanima. Torej prosim za predloge, sodelovanje... Vsak vaš dopis bo dobrodošel, zato že vnaprej prisrčna hvala!

Torej leto je naokoli, za leto dni smo starejši. Za nami so veseli in žalostni dnevi, dnevi uspehov in uspehov, dnevi... In kako bo v letu 1963? Tega še ne vem vendar pa vam želim ob koncu tega leta in ob rojstvu novega obilo vsega, česar si sami najbolj želite. Torej srečno novo leto 1963!

Boča
Modelje narisala: Mil-1

Pozor!

Študentje ekonomskih in pravnih fakultet, višjih in visokih gospodarskih ter upravnih šol, višjih ekonomsko-komercialnih in zunanje-trgovinskih šol, kakor tudi dijaki ekonomskih srednjih šol, pozor!

Z rednim spremljanjem »Ekonomske politike« si boste olajšali učenje in pridobili trajno koristno znanje in možnost, da na bodočem delovnem mestu nastopite s solidnim znanjem in poznavanjem problematike gospodarskega in družbenega razvoja naše države in gibanje v sodobnem svetu.

Študentom in dijakom daje uredništvo specialen 25% popust. Študentje in dijaki lahko dobe list po 3.000 dinarjev, namesto rednega letnega predplačila 4.000 dinarjev, s tem, da se lahko vplačuje predplačilo tudi za tri, šest, devet ali za vseh dvanajst mesecev.

Za vsa pojasnila in za brezplačni ogledni primerek se obrnite na naslov: »Ekonomsko politika«, Beograd, Moše Pijade 29/II.

ZANIMALO VAS BO TUDI TO:

Dober zaslužek.

Svoje materialno stanje za čas šolanja si lahkoboljšate, če postanete naš poverjenik za zbiranje naročnine za »Ekonomsko politiko«.

Gozdno gospodarstvo Maribor

s svojimi obrati

Ruše, Lovrenc na Pohorju, Podvelka, Slovenska Bistrica, Oplotnica, obrat za gradnje, obrat za urejanje gozdov in odsek za lovstvo, ureja, neguje in vzgaja gozdove, vrši eksploatacijo v gozdovih SLP, samostojno gradi gozdne komunikacije in upravlja lovišče »Pohorje«.

Ob novem letu čestita vsem delovnim ljudem in jim želi mnogo gospodarskih uspehov.

TOVARNA PISALNIH STROJEV LJUBLJANA

Vsak študent ima svoj pisalni stroj

Končno ni več nobenih problemov za propisovanje skript, predavanj, vaj, seminarjskih del programov in slinco. Prav tako je postalo pisanje referatov, seznamov, prošenj in osebnih pism lahko, udobno in hitro.

To nam omogoča novi pisalni stroj tipa portable TOPS-MI, ki se že nahaja na tržiču. Konstruiran je po licenci znane trdke tehnično zelo zadovoljive in kar je najvažnejše: una dostopno ceno.

Ni več težav in napak pri nerazumljivem rokopisu, ni več problemov zaradi vzdržljivosti človeške roke. Hitro, a to pomeni ekonomično, čisto in pregledno, v nekaj primerkih naenkrat, za kakršno koli potrebo, lahko z lahkoto pišete z vašim strojem TOPS-MI.

Za redne ali izredne študente vseh fakultet, akademij, visokih ali višjih šol je odobrena posebno nižana cena. Vsa potrebna pojasnila lahko dobite v vseh večjih papirnicah.

ZDRUZENJE VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV V MARIBORU

ZSJ — ODBOR VISOKOŠOLSKIH ZAVODOV MARIBOR

UPRAVA IN ZDRUZENJE STUDENTOV NA

VIŠJI AGRONOMSKI ŠOLI
VIŠJI EKONOMSKO KOMERCIALNI ŠOLI

VIŠJI PRAVNI ŠOLI

VIŠJI STOMATOLOŠKI ŠOLI

VIŠJI TEHNIŠKI ŠOLI IN
PEDAGOŠKI AKADEMiji V
MARIBORU

ZELIJO SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1963

OKRAJNI ODBOR SZDL
MARIBOR

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
MARIBOR

OKRAJNI KOMITE ZKS
MARIBOR

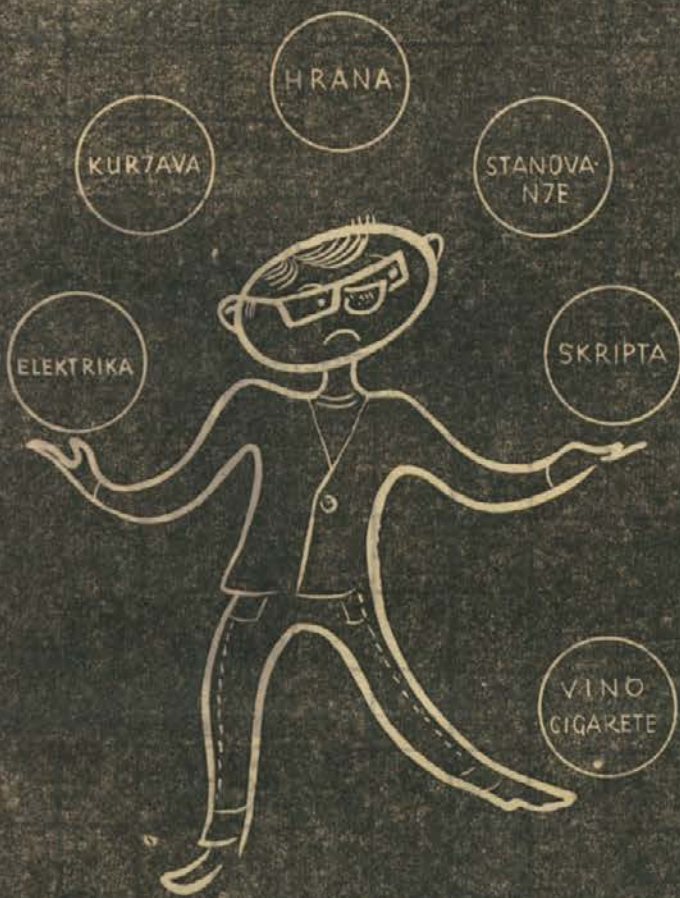
OKRAJNI KOMITE LMS
MARIBOR

ZELIJO SREČNO
IN USPEŠNO LETO
1963.

Po zamisli J. Koširja
narisal Peter Lešnik

Nekje v Mariboru

STUDENT-ŠTIPENDIST

POST SCRIPTUM: ŽONGLIRANJE

LETOS STE ŽE DVAINDVAJSETI PODNAJEMNIK,
PA VAS BOM ŽE KAM STISNIL

NEKJE V MARIBORU

ŠTUDENTSKA LJUBEZEN

-IN KO DOŠTUDIRAVA,
BOVA KUPILA NAJFREJ PEČ...

ŠTUDENT: ZGORAJ PA IMATE
VSE ZOBE V REDU

PACIENT: SAJ IMAM PROTEZO

LETA 63: ŠTUDENTSKI K L U B

-TOVARIŠI, PRIČENJAMO Z RAZPRAVO O RAZPRAVI ZA
REALIZACIJO RAZPRAVE O OTVORITVI ŠTUDENTSKEGA
KLUBA...

Astor

-NATE! POJDIITE V ASTORIO, DA NE BOSTE ZMRZNILI!

			FOSFOR	OSEBNI ZAIMEK	PRIMERNIK	GOJI = SEE MIKROBOV	IGRA NA SRECO	POLJE = DELEC	CELJ = SKA TOVARNA	SLOV. EDMK	EAST	VADI = TELJ	PRITOK MORA = VE	EDINA POTAMKA
												OCENA		
												BOR		
												DELO DOSTO = JEVA SREGA DUSIK		
												PRITOK VISLE		
												BOR		
RAZ = ISKO = VALEC	VETROMER	CELIC = NA DE LITEV	PARA = DI Z	GARDNER										
KRA = SKIH JAM				SREDOZEMSKI	VODIK GRM									
				MESTOV ETIOPIJI	POD					PRAKTI CEN POUK				EGIPC. BOG
EDINI IZVOD														
DEL														
VONJ PO OEGA = NEM				PO (TUVKA)	LITER	MERIL = NA PRI = PRAVA				RADO SIMO = NITI	OTOK V JA = DRANU	PLETE = NA TORBA	MESEC ZIDOV. KOLE = DARJA	
DOMACA ZIVAL						SORD = NICA	VRSTA ZGA = NJA							
MOLI = LEC V MOSE = JI				ZVEPLO	KRA = VATA									
OSEBNI ZAIMEK		OTOK V JA = DRANU								STOPI = NJE				
DEL KOPNA V MORJU		OZIR. ZAIM. ICAR = CINOM								PRITOK VOLGE				
KA = TRAN			OS. Z.											
			DA											
OKOLIS OKROZJE														
OSVEZUJOCA PIJACA														
	EAST	TNA = LO		PRI = MER	MESTO V POR = TUGAL = SKI	VEZE = NJE AFRI SK LUKA							ORGAN. Z N	
	KISIK												ISLAND	
				ZASEDA VADA										NCY = SVETI IND. JEZIK
	APA = RAT									MESTO NA IRSKER				AMED. PISEC (ALLAN) VEZNIK
	TAKO (LAT.)									JUGOS. RADIOT. NIKELJ			PRETEP KOEAD. KL	
	COSI = NUS													MESTOV PAKI = STANU ZVEPLO
														MAJHNA ISKRA

Nagradna skandinavska križanka

Ta vrst križanke ima vse definicije vključene v sam lik križanke. Če sta v enem polju dva opisa, velja zgornji za vodoravno, spodnji pa za navpično smer. Upoštevati je treba tudi v lik križanke vključene slike. Tisto, kar nam te predstavljajo, oziroma tisto, kar je z njimi v neposredni zvezi, vpišemo v smeri, ki jo nakazujejo vrisane puščice.

Uredništvo »Katedre« razpisuje tri nagrade:

★ I. nagrada: 8.000 dinarjev ★ II. nagrada: 5.000 dinarjev ★ III. nagrada: 4.000 dinarjev ★

Med reševalce, ki bodo do 8. januarja 1963 poslali pravilne rešitve na naslov Uredništvo »Katedra«, Maribor, Gregorčičeva 30, bo navedene nagrade razdelil žreb.